

Blokje pri Lertkuici.

Pripovedoval fr. Baraga iz Ravnik.

Oče je imel tri sinove, dva dobra in pametna, a tretji je bil glup in ne prida. Ti trije bratje so pa imeli strica, ki je bil velika popar. Prisel je stric k očetu in mu rekel: "Daj mi enega sina, da u pri moji izuči pokrodelstvo dobrega, s katerim boš bogat." Oče mu da prvega sina. Gresta s stricem, pa pridesta v gozd. Sin gleda in glede okoli, pa pravi: "Tamkaj so lepe vile, doto bi bilo ovekati jih." Stric pa reče: "Ti je nisi pa me in za mojo vrb." Pa se vrneta k očetu, mu da sina naraj in toče drugega. Oče mu da prednjega. Pridesta v gozd, sin se ozira okoli pa pravi: "Tam le bi bilo lepo grabljišče." Stric u takaj vrne in pravi očetu: "Tudi ta svoj sin in za mojo vrb; dej mi zadnjega sina." Oče da dva nista za te, kaj boš pa s tem, ki je narumen," pravi oče. "Le stajk me, le, oče, stricu. Jan pa v gozdu nebu gledal po vilah in grabljiščih, pa govoril tou, kakor bo stric hotel.

Stric vzame sina svoj, pa ga nore peljati skozi gozd; gresta po cesti. Prideta od daleč mesarja, ki je gnil teleta. Pa brž pravi mladenič stricu: "O, vzemiva mu tele." Prisuseda, kako toče teleta vzeti, ko ji pa zvezarjo; ali ne vidiš? "Bo ži slo, stric. Med tem sta prišla dogrica, a ob cesti pod grnem ji tekla potok. Pa se brž sezujeta prebrisanec čevlji; v enega dene dreka in za položji k cesti, drugega pa vže omalo neoprej ludi na cesto. Prida mesar do čevlja, vidi ga: "Pa tega nočem, ta je ves smazan in gnil." In gre dalje. Pa pride do drugega

čevlja: „ Lep čevlj; škoda, da tvoj onega miseru vzeli; pa se par mu ji. Pa jureti
lele, na mestu, pa x vone nazaj, da poišče čevlj. In ko vrnem čevlj, svazi in juri,
va, pe vzameta stric in mladenič telca, pa hajd v gozd. Tam ga zakažeta in spreda.

Lez nekaj dni jima je zmanj kalo telca in lacna sta bila. Gresta iz
gozda, da ti si spel kaj poiskala. Kar vidita po cesti pravno teza mesarja, ki je nosil
gual koštrune. „ Kje miva mu enega koštruna ptice. Glejte, pravno on v prvi to
dobro, velik je in debel. “ Kako ga toš pe vzeli, saj vidis, da je na vrsti, pe ti xaceli, drugi
koštruni kaj sumeti, da ti ga te izdal! “ „ Dože, da to prav! Lomno v vzemite koštru-
na, kakor hitro bodek videli mesarja trileti v gozd. “

Fant se strinj vrniti v gozdu, pa začne puzkati kakor lele. Mesar si misli:
„ Morda puzka moj tel, ki x mi je zadnjič izgubilo? Reši, pa odhiti v gozd za telca
Ptice pa pride in vzame koštruna, odpelji ga v gozd in tam ga oba sprejeta, mesar pride
trajaj, čiji koštrune, a najbržega mi: „ Prokleta lele, že koštruna mi je pogotlo. “

Lez nekaj dni sta bila oba spet brez živca. Gresta si ga iskati. Pa vidita,
kako na njivi trije orjaji x jarnou volov. „ Delebežega jima vkradeva. “ „ Kako ga
hoče vkrasti, saj so trije pri njem? “ „ Stric, ko boste plivali tice peti v gozdu in toste
videli, da gredo vsi trije za njim gozd, pa odprejite vole, odrezjite mu rep, in ga staknite
suhemu volu v gobec tako, da ga ne bo mogel vnu vrci. “ Nato gre fant v gozd, zleže
na drevo in začne peti: „ Čūdū, precūdū! Te pūte ji te oledjelga porre! “ Lini
pesem praci, pa odhiti v gozd, da ti videl pūdūnega tice. Kmalu za njim gre drugi in
narastuj se gozduc, mislec si: „ Foli so pametni, nikamor ne tosto šli. “ Pa so se vsi
trije razšli v gozdu, da ti dohiti pūdūnega tice. Med tem pa pride stric, odprejje vole,
odreže mu rep in stakne suhemu volu v gobec, vkradnega vola pa odpelji v gozd.

Dolgo časa po jaskali praci česnega tiri, tako ga po te juro dobilo, so se vrnilo na njivo orat. Pa vidijo ravnar sivega vola, ni iz gobce mu je visel rep. "Lajnam je že to pel, da to sivi debelega pozrl! Kaj hočemo storiti?" Pa začne nabijati sivega vola, ki jmu zbeži proti domu in vsi trije za njim. "Kaj pa je? Kaj se je zgodilo? Kje je pa drugi vol?" "Ta ga je pozrl! To nam je že v gozdu pel tix, da to sivi debelega pozrl."

Jant in stiri pa sta se med tem pešala v gozdu. Vtrpla vola ni ga overela. Stiri zameti ognju, da bi vola skuhal, Jant pa vžame vaupe, da bi jih selopal. Pa pravi stircu, predno vidi: "Ti boš kuhali, jaz pa vaupe pral; pa bom vendar prej jaz jiel kuhano meso, kakor vi." "Beži, beži, jaz bom kuhal in zraven mesa stal, pa boš ti prej kuhano meso jedel, ti boš pri potoku pral." Vžame Jant vaupe in odide k potoku. Tam pere, pere vaupe, dohler se mu ne zazdi; "Zlaj je pa menda že kuhano!" Pa vže vaupe pošle, vžame palivo, pa začne mlakiti in kpti po vaupe, vmes pa kuči, ni joka ni pravi: "Lajjij, ni sem jaz; pustite me; stiri so jih!" Stiri poslušna, poslušna, pa z vstrani in zbeži v gozde, da ga ne dobe. Jant pa priča k ognju, vžame meso ni je. Stiri pa videl ot z delo človeka pri ognju. Tako je Jant svojega stira prevaril. Stiri pa vžame Janta, pelji ga domot, pa pravi svojemu bratu, Jantovemu očetu:

"Tu jinao jina! Dobre sem ga navaril svojega pokoselstva; zabogtel to se!"

Hvalil se je redaj oče svojim sinove, kako dobro se je izučil krasti. Pisal je to tudi neki jinarit človek v Lannorujem kraji, pa ni peklet očetu: "Le zne vaš sin tako dobro krasti, pa naj ukraade davos po noci jjuho rjpot mave!" "Je oče žalosten ni pobit k svojemu, jmu, pa mu

paove, kaj mora storiti. Sin (quinta) misli nekaj časa, pa vzame lanec in
moke tu naredi iz muke tevas, ki ga daue lanec, potem pa vzame lanec s tevasom,
pa gre k pneuru jurovtrinku, splazi se skrivaj v hišo in v palnico ter se tam
skrije pod posteljo. Pride noč in gospodar pride s svojo ženo v sobo, da bi šel k
pocitku. Pa pravi je prej svoji ženi: „Le pazi; danes bo prišel tat, da vpra-
de prijho spod mene.“ Pravi pla si mi povedal, ti tam pa velike prijho dala,
odgovori žena. „Največjo prijho daj, da“ si misli tat pod posteljo. Kmalu zaspi
le mož in žena. Jdaj pa zleze tat iz pod postelje, pa izvuje tevas iz lanca in
oba počivajoca, pa se spet skrije pod posteljo. Kmalu se zbudi gospodar, pa zagrab
za tevas, zbuti zecis, pa pravi: „faj, kaj si pa naredila, vs... si se!“ Akajcisti
ji, pravi žena, „oba sva se.“ hvalica, da nitice ne zve; prijho pa kar pod posteljo
vzji, da ji nitice ne najde, odvrne gospodar. „Le sem z njo, jo je vzameu“, pravi
fant pod posteljo. Kmalu spet zaspi. zakauska, fant pa vzame prijho, pa
hajd domov. Drugo jutro pa vpraša gospodar fantovega očeta: „No, kaj pa dela
vās fant?“ „Kaj, eno omazano prijho pere pri potoku.“ „Ja bojo voljo, nitice
ni, ne pravite mi kamur lega. Tāo mi najpa drevi ukrade mojega konja. Sedem jih
imam, najlepšega naj vzame.“ Povpre sim, kaj mora sedaj storiti. Škrlti,
misli sin, pa si izmislil. Nbrže poje, kupil dub, repava in ovsti članeka, pa se
splazi v hlev, tam se pa skrije pod jast, in dobro zgrajnu postreji. Pride noč in vsake-
ga konja zastravi hlapec z nabito puško: „Le dobro pazimo, pa vsi nacitnat vabohim,
ko pride tat.“ fant jih posluša nekaj časa, pa vzame poje, da vsi hlapec s konja omazajo
ni zaspi; fant pa na konja in oddaja domov. Drugo jutro pa spet vpraša gospodar
očeta: „Kaj pa danes dela vās sin?“ Enega strašno lepuga konja je on nekot pripeljal,
zē celo jutro dirja z njim okoli!“ „No; jaz imam sedem (šepcov) konov slavine pod stelo,

najlepšega naj mi danes spravljaj. "Povej mi, sin, si si po izmislil, si naredil mogoča iz klavne, pa ga obtece. Ko se počne pti, pa gre k hiši onega mogoča, pristavi lestvo k stehi, pa mogoča s seboj vzame. Zjutraj, začne razkopavati stehno nad klavnico. Klavnica je pa spet pitalo dvounajst hlapcev z nabitimi puškami: "Danes pa ne smeš za spati; ko se prikiže tal, kar vsi ga ostelijo." Pa začne fant klaviti klavnicega mogoča skozi stehno. Ustrelje hlapci vsi naenkrat; fant pa vrti fant mogoča, ki pti je, neda ti se ganiti. "Dobro tvoj go zavrti," si mislijo hlapci in gredo spat. Fant pa vzame klavnico in jo odnese. Kaj pa dela danes vaš sin, vpraša drugo jutro mogoč labrega očeta. "Poln kotel klavnice ima, pa je core, da leti na vse strani." Danes naj mi spravljaj po mogoč denar. Tri litre kolargi imam doma s omari v spalnici, to naj mi odnese." Oči gre, pa pove sinu. "Oni mogoča pa pride danes, pa pravi hlapcem: "Kako ste stražili klavnico; spet sem spravljaj." "Kako? Saj smo talu ustrelili!" "Le poje z mano, da vidite, kaj ste ustrelili." Gredo pod stehno, pa nejejo klavnicega mogoča; klavnica se žilje vnela, ker se tako blizu nany strelali.

Naredi se večer, tal se pa spet splazi v mogočo spalnico, pa se skrivi pod posteljo. Prišlo gospodar in žena, da bi šla spat. Pa pravi gospodar ženi: "Le dobro zakleni, danes to prišel ^{tal} ~~denar~~ po mogoč denar." "Prav, da si mi povedal. Ključni tudi po prv lojin zapeljati." "Dobro, da ven," si misli tal. Zaklene eta, skriva ključne, pa mirno brez skrbi zaspi. Tal pa pride izpod postelje, vzame ključne, odpre omaro in odnese denar. "Ah, kaj pa danes dela vaš sin, vpraša drugi dan gospodar. "Quarje šij; kemaj jil, je od nekega privlekel." "Le sprav, dober tal je. Sedaj naj pa pride k meni služiti," naroči mogoču, misli pa si je, da mu to tal mnogo prinese, več je, kakor mu je odnesel. Prišlo fant, pa se pobolata. "Služit mu tve fant do časa, ko se bo zarigala prva kukavica; sedaj je bila pa zima." "Pa je to tako name ženi, tisti mu se nos odgrizne; če bo pa jiz na koga, se pa meni, si izgovori še fant. Pa dobro. Pošlje gospodar hlapca v gozd z vozom in konji. Hlapec pa zapelje in vrti voz in konji v neki graben, da se vse pokouča. "Brez konji, brez voza se vone danes." Klavnica pa

Koupi mi voz? "I tam se je vsu razbilo v enem grabnu." "Jaj, kaj si navedil!" "Pa ste morala jeziti," hitro vprava hlapec gospodarja: "Nisem me," odvrne to. Tako je služil hlapec le v skoplo svojemu gospodarju. Pa pravi žnjak: "Jaz klesam na drevo, pa začnem kerkati, potem pa mora hlapec oviti." Flexe presna drevo mi, ko se hlapec vone, začne ker-
kati. "Kaj? Je zdaj kerkanica? Hi bo treba," si misli hlapec, pa gleda pod drevo, a, pa jaz
že vem, kedaj pride kerkanica, pravi, zame priko mi vrteli v drevo. Mokra pa je zena
na hla. "Tako se streljajo pri nas take kerkanice," pravi fant in vidi.

Rad bi se bil znebil gospodar maloprivednega hlapca, po je šel zato k župniku, da
mu poveri. Župnik pa pravi mu objati pomor ter pravi latovemu očetu: "F locha bo
pri meni velike gostija. Takrat naju vasi pin iz mene noce nareti." Oče je žalosten in
pove sinu, kaj je onjega žalstva. "To je pa kaj laško, le potražite se oči." Pa go fant k
potoku, natoj rakoti, nakupi sveč, pa se skrivi v večer v klopi - cerkvi. Cerkevnik zaklene
vrata; fant pa prvič svece pakom med rkarje in prižge, paki so po potem spoli altarya tegil.
Spomni se je pa cerkevnik, da mora se nekaj pogledati v cerkvi. Pa gre in vgre cerkev ter vidi
dva cloveka pri altary in po sledi polno svetle. Bóg hči k župniku povedat: "Loun gospod
Kristus v cerkvi mašo bere, pa polno angelji ji pri vgru." Hi ti župnik v cerkev, spavtoma
se pa pogovarjala, kdó ga bo prvi prouil, da jga Kristus v nebesa vzel: "jaz sem ga prvi zapazil,"
trdi cerkevnik. "jaz sem pa vgrji in župnik, jaz bom prvi rekel." Potatate se tako, da
župnikova obvelja. Pridele v cerkev pa proti župnik pravi: "O gospod Bóg, vgrni ti mene
k ali v nebesa." Hi odgovora. Prosi župnik drugič — zopet nič. Prosi tretjic in odgovori
mu: "Kdó hči iti z menoj, mora nag v vrčo zlegi." Pojdi bž po vrčo, veli župnik
cerkevniku. Prinese mu vrčo in župnik flexe nag v vrčo. Ko je detri, pa pristkoci fant, zari
vrčo, pa prine župnika za noze in ga vleče v ~~expa~~ farove in po stopnicah v sobo, teji je bila
pojedlina: "Gospod Bóg, ali tomo kuralu v nebesih?" "btra in dolga je pot v nebesa," ot's
govarja fant, in vleče župnika po stopnicah gori, da je glava razbijala "kar smo, to smo."
Pa pristeci fant župnika s dvorano, teji je bila gostija, tam ga pa izpusti.

Tako se je prekanjencece dobro iz župnika noce naretil.